СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XL. Ч. 83. — Джерзи Сіти, Н. Дж., субота, 9 квітня 1932. — VOL. XL. — No. 83. — Jersey City, N. J., Saturday, April 9, 1932. — THREE CENTS.

КРАЙ НА ПОЛОВИНУ В БАНКРОЦТВІ, КАЖЕ ҐОВЕРНОР РУЗВЕЛТ

ОЛБАНІ. — Ґовернор нюйорського стейту, Френклин Рузвелт, говорив радіом про економічне положення краю і піддав дуже гострій критиці всі ті пляни, які виходять з Вашинґтону, а які мають привернути добробут. Рузвелт каже, що треба братися ратувати „зі споду", а не зверха. В першу чергу радить він звернути увагу на ратунок „найменшого брата", себто фармера, бо з фармерством є звязане істнування половини населення краю. Як Наполеон звертав увагу більше на кавалерію, а менше на піхоту і переплатив це пораженням під Ватерльо, так готова переплатити теперішня адміністрація свою помилку, дбаючи більше про великі банки і великих промисловців, а залишаючи фармера шукати самому ратунку.

Отака політика, говорив Рузвелт, довела до цього, що край знайшовся сьогодня до половини в банкроцтві.

ПРОМИСЛОВЦІ УЗНАЮТЬ ПРОГИБІЦІЮ НЕВДАЧЕЮ.

НЮ ЙОРК. — На 311 членів торговельної палати нюйорського стейту знайшлися тільки 6 членів, котрі не признали прогибіції цілковитою невдачею. Всі інші ухвалили домагання знесення прогибіції й віддання стейтам контролі над продукцією і збутом алькогольних напитків.

БОРОНИТЬ СМИТА.

ВАШИНҐТОН. — Сенатор Пітмен з Невади, великий приятель бувшого ґовернора Смита, каже, що це приятелі Смита пхають його в немилу ситуацію і ставлять його знову демократичним кандидатом на президента. Це доводить до пониження особи Смита, коли він не здобуває такого числа голосів як передше. Та він цьому не винен. Назагал, каже Пітмен, Смита в партії далі люблять і цінять високо.

КАПІТАН ГОКС ПОКАЛІЧЕНИЙ.

ВУСТЕР (Месечусетс). — Капітан Френк М. Гокс, відомий летун, котрий здобув богато ріжних осягів, підносячися літаком з землі, вдарив у камінну стіну і потовкся так тяжко, що його відвезено непритомного до шпиталю. Лице є побите, а щоки розторощені й побоюються, що лице буде спаралізоване.

БУНТИ В ЧІЛЕ Й ЕКВАДОРІ.

САНТІЯҐО (Чіле). — Населення кинулося на Централний Банк і почало витягати дрібні ощадности в срібній валюті, бо рознеслася вістка, що паперові гроші нічого не будуть вартувати. Разом з тим розголошено, що вибухає революція. Проголошено воєнний стан. Часописи доносять, що зломано замах на державний стан, якого хотіли допуститися прихильники бувшого президента Ібанеза.

ҐВАЯКВІЛЬ (Еквадор). — Збунтувалися вояки на двох воєнних кораблях і не хотіли пустити до пристані корабля, на якім вертався до краю ґенерал Леонідас Пляза Ґутієрез, що був двічі президентом краю.

НЕ НАДІЮТЬСЯ СТЯГНУТИ ДОВГІВ.

ВАШИНҐТОН. — Секретар Милс втягнув до буджету $254,740,000, які повинні заплатити европейські держави титулом сплати довгів. Та кажуть, що Милс ліпше зробить, як буде рахуватися з тим, що ті довги не будуть заплачені.

КАБІНЕТ ПРОТИ ЗМЕНШЕННЯ БУДЖЕТУ.

ВАШИНҐТОН. — Представники влади кажуть, що як сенат зменшить буджет, то треба буде викинути тисячі урядовців, замкнути 12 амбасад і зменшити пляни розбудови.

ПИВО ПОЖИВНЕ ЯК І МОЛОКО.

ВАШИНҐТОН. — Д-р Валтер Колмен зізнав перед сенатом в справі прогибіції, що пиво має в собі майже стільки само енергії що найліпше молоко.

АМЕРИКА ПЕРЕДУЄ В САМОГУБСТВАХ.

НЮ ЙОРК. — Статистик д-р Фредерик Гофмен пише в „Ди Спектатор", що Злучені Держави далі виказують найбільше самогубств з усіх держав світа. Він каже, що в Америці гине річно коло 12,000 осіб від самогубств. До цього треба ще додати велике число самогубств, про які статистика не знає. Збільшаються теж убивства дітей.

ОГРАБИЛИ ЗАСТАВНИЧИЙ ЗАКЛАД.

НЮ ЙОРК. — Три бандити впали до заставничого дому під ч. 9 Коломбус евеню й забрали $1,000 у готівці і $30,000 у дорогоцінностях. Бандити були добре обзнакомлені з хатою, бо це не вспів потиснути за електричний дзвінок, яким дається знак поліції, що „все в порядку".

КАПЕЛЯНИ ЗА ЗБРОЄННЯ.

НЮ ЙОРК. — Капеляни американської армії й фльоти, зібрані на річній конвенції, заявилися проти обмеження зброєння Америки, а за розбудову фльоти й скріплення оборонної сили Злучених Держав. Вони теж напятнували гостро пацифістичні тенденції, які поширюються по Америці.

ДО СОЮЗОВЦІВ В ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

ПРОСИТЬСЯ ВСІХ ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА В ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., ПРИБУТИ НА

ОРҐАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

які відбудуться

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 10-ГО КВІТНЯ (APRIL) 1932 РОКУ

в годині 3-тій пополудни

В ДОМІ У. Н. СОЮЗА, 83 ҐРЕНД СТ., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

Реферувати будуть:

Іван Каштанюк, гол. рек. секр., про У. Н. Союз у минулому, теперішньому і майбутньому.

Д-р Лука Мишуга на тему: Батьки і діти, або як притягнути молодь до У. Н. Союза й народньої праці.

По рефератах буде дискусія.

Головна Канцелярія У. Н. Союза.

УКРАЇНКА ДІСТАЛА ПЕРШУ НАГОРОДУ.

Останньої середи, 6 ц. м., відбулася в салі відомої в Ню Йорку торговлі Ванамейкера вистава кравецької штуки „Прат Інститут". За найліпші куски були призначені кількa нагород. Першу нагороду (15 долярів у золоті) одержала панна Люба Гладка з Джерзи Сіти, Н. Дж., за діточу суконку, яку вона сама змоделювала, скроїла і вшила руками (не на машині). У згаданім кравецькім Інституті Прата панна Гладка вчиться вже другий рік. Минулого року вона на такімсамім контесті дістала теж одну з нагород за злаженю нею сукню і загортку. — Ґратулюємо!

ЗНАЙШЛИ НОВІ ПОКЛАДИ ВУГЛЯ.

При верченню колодязя в селі Кагарлик коло Києва натраплено на солідний шар вугля в глибині 77.5 метрів. Шар сягає до 90.4 метра, цебто має грубість 16.5 метра. Над вуглем лежить шар водовмісних пісків і також самі піски є й під вуглем. Це є буре вугля. Знавці вугляної справи приписують цьому відкриттю велике значення. Справою зацікавилися вже й відповідні установи. Вугля мабуть буде використане для місцевих потреб і тому здалосьби його видобувати. Залізниця і цукроварні є на місцях, отже зуживати є кому. (Пр. Пр. з 12.3, 1932).

НАРАДАМИ „НАПРАВЛЯЮТЬ" ТРАКТОРИ.

На здвизі ударників МТС і МТМ у Києві обговорювано справу виробу запасових частин для тракторів на більшу скалю, щоб трактори через брак частин не переставали працювати. Як видно, то ця справа вже таки добре надоїла всім, коли над нею тепер засідають радити (Пр. Пр. з 15. 3. 1932).

СІВБА ВІДСТАЄ.

По даним Наркомзему плян весняної сівби на 10 березня виробили тільки 78.3% колгоспів України. Одноосібні господарства лише на 64.5%. Молдавська республика виконала пляни на 92%. Очистка насіння посувається вперед дуже мляво. До 10 березня прочищено тільки 59.3% зібраного насіння. Плян вивезення гною виконано тільки на 30%, а плян сортообміну тільки на 15.9%. Найбільше відстає зі всіх Винницька область. (Пр. Пр. з 16.3, 32).

ДУШОГУБСТВО.

В Печеніжині, пов. Коломия, Петро Білецький і Микола Микитин вбили на смерть Івана Микитина, літ. 30. Убийників поліція арештувала і веде слідство.

РОЗПРАВА, ЯКА ВІДБЄТЬСЯ ГОЛОСНИМ ВІДГОМОНОМ.

В Гонолюлю вже вибирають присяжних суддів до розправи проти міссіс Фортеску, лайтнанта Месі і двох моряків за вбивство Джозефа Кагаваю. Кажуть, що ця справа має расовий підклад і тому набирає великого розголосу.

КАРАЮТЬ ЗА ТЕ, ЩО ГОВОРЯТЬ РІДНОЮ МОВОЮ.

В селі Березовиця Мала, пов. Збараж, є лише польська народня школа. Отже до цієї школи ходять і українські діти. Та не гаразд нашим дітям у цій школі, бо тамошня учителька, Марія Войціцька, заборонила дітям на перервах говорити по українськи. Як кару за переступлення цього наказу наложила 5 грошів за один раз, якщо кого переловить на цьому горячому вчинку. Деякі діти титулом цієї кари поплатили вже і по 1 золотому.

ВБИТИЙ ПІДЧАС БОЮ НА ПЯСТУКИ.

У Львові в театрі „Новостей" відбувалися змагання в бою на пястуки (бокс) за мистецтво Львова. Участь у змаганнях брали члени ріжних спортових клюбів. Між іншими, у півтяжкій вазі боролися змагуни Ґрос (Гасмонея) та Ґодлевський (Погонь). Ґодлевський був уже раз сконтужений у змаганнях у Бельгії.

У недільних змаганнях у салі театру „Новостей" замітна була перевага Ґроса. У 3-тій рунді Ґодлевський уступав щораз замітніше перед противником. Наслідком нокавту Ґодлевський стратив притомність. Зімлілого перевезли до шпиталю, де він наслідком внутрішнього уплину крови помер.

Пок. Евг. Ґодлевський мав 23 роки та був студентом політехніки.

ДОВЖЕЗНІ ШАХТИ.

Колиб шахти ренсько-вестфальської копальні камінного вугля поставити біля себе в одну лінію, то ми одержалиб довжину 4,100 км., а це рівнається віддалі з Ґібральтару до Екатеринбурга на Уралю. Середня глибина, з якої добувають вугля, доходить там тепер до 550 метрів.

СМЕРТЬ ВІД БОЧКИ.

Якийсь молодий чоловік у Чернівцях котив повну бочку вина вул. Головною в напрямі Ринку. В одній хвилі похоплявся робітник, чи бочка взяла перевагу й стала котитися взад, перекинула чоловіка, перекотилася по нім і задавила жертву на смерть. Лікар, що приїхав ратунковим возом на місце цього випадку, ствердив лише смерть незнаного робітника.

ПОВІНЬ У ЮҐОСЛАВІЇ.

Ріки Сава й Морава раптово виступили зі своїх берегів і вже залили простір 300,000 акрів хліборобських піль. 12 сіл залиті водою. Повінь поширюється далі, бо й інші ріки почали розливатися. Населення терпить страшну біду й ратується, як хто може.

КРОВАВА ЗАБАВА МОЛОДІ.

В Березові Вижнім, пов. Коломия, на забаві молоді 19-літній парубок Пригроцький грозив бійкою якомусь другому парубкові. Почувши це, Михайло Яцко, син Дмитра, не хотів допустити до бійки й став в обороні товариша. По часі Пригроцький вийшов на двір і викликав за собою Яцка, який, нічого не підозріваючи, вийшов. Тоді Пригроцький ножем пробив Яцкови наскрізь ліве рамя, а як Яцко відвернувся, Пригроцький ззаду вбив йому ніж і відкроїв праву лопатку.

ПОЛІЦЯНТ РОЗІГНАВ ВИСТАВУ.

В селі Гатовичах, пов. Сокаль, відбувалася аматорська вистава пєс „Сільські аристократи" і „Чорт не жінка", на яку сокальське староство дало дозвіл. Але цього дозволу мало було постерунковому Вахоракови, який після другої дії розігнав виставу. Філія „Просвіти" в Сокалі внесла в тій справі письмо до староства.

ЗВІРЯТА ПЯНИЦІ.

Два французькі вчені, Мере й Конбеналь, поцікавилися питанням про деґенерацію звірят унаслідок затроєння алькоголем. І в даному випадку дійшли вони до висновку, що в собак обяви деґенерації помічається вже в другому поколінні. Відноситься це й до інших звірят. Мудрі Азіяти, знаючи нахил звірят до пиянства, при помочі пива ловлять дикі малпи. А саме: серед ліса лишають повні бочки пива. Приходять малпи й пють. По годині такого бенкету Азіяти підходять до малп і беруть їх попід руки й ведуть до кліток. Щож тут дивуватись, коли й з пяною людиною шинкар що схоче, те зробить.

УКРАЇНЦІ В ТУРКЕСТАНІ.

Українізація Казахстану поступає вперед. Жиє там понад мільйон Українців. Українізація проводиться за допомогою совітської України. Заложено 3 українські педаґогічні техніки. Для масового навчання зукраїнізовано 300 шкіл. Виходить там тепер 3 українські газети. Уряд Казахстану визначив термін кінця українізації на початок 1932/33 шкільного року. До кінця цього шкільного року повинної охопитись українською школою 166,000 українських дітей, до чого потрібно 2,833 учителів. Цього року треба підготувати ще 1,406 учителів. Для підготування тих учителів має совітська Україна відрядити до Казахстану 162 освітніх робітників. Підручники для школи мають ще укладатися в Казахстані. Цього року мають там відкрити Українську Педаґоґічну Високу Школу. Там ведеться тепер робота над скликанням середньо-азійської наради про роботу серед Українців Казахстану та інших середньо-азійських республик. Нарада має відбутися в травні в місті Алма Аті. (Пр. Пр. з 16. 3, 1932).

ГОЛОДНІ СЕЛЯНИ РОЗГРАБИЛИ І СПАЛИЛИ ФАБРИКУ КОНСЕРВ НА УКРАЇНІ

РАДЯНСЬКІ ВІЙСЬКА ТА ЧЕКІСТИ СТРІЛЯЛИ В ГОЛОДНИЙ НАТОВП.

БУКАРЕШТ (Румунія). — З радянської прикордонної смуги подають, що в місті Тирасполі на Україні величезний натовп голодних селян напав на фабрику консерв, щоб дістати собі їдження. Червоні війська та чекісти старалися вратувати фабричні запаси, але нічого не могли вдіяти, хоч і стріляли в голодних людей, убивши та поранивши кількох.

Голодні селяни розграбили фабрику, а потім спалили її. Цим вони спричинили величезну матеріяльну шкоду радянській державі.

ІНЖИНІРИ ТІКАЮТЬ З РОСІЇ.

ВАРШАВА (Польща). — Через стацію Здолбунів переїхала до Німеччини велика ґрупа німецьких інжинірів та ріжних кваліфікованих фахівців, які довший час працювали в радянщині над переведенням у життя плянів пятилітки. Вони кажуть, що умови життя в радянщині тепер стали такі тяжкі, що годі їх витримати.

Крім того комуністична влада змінила договори й почала виплачувати утримання в значній мірі радянськими грішми, а крім того стає все важче діставати поживу та все інше, чого людина потребує в щоденному життю. Крім того шпіонажа чекістів і обмеження свободи рухів дійшли до того, що останніми часами багатьом фахівцям заборонено виходити з хат після праці на заводах.

РАДЯНСЬКА ШПІОНАЖА В ФІНЛЯНДІЇ.

ҐЕЛЬСІНҐФОРС (Фінляндія). — Суд засудив на вязничну кару одинацять фінських комуністів, а між ними дві жінки, за шпіонажу на користь радянської Росії. На суді виявилося, що радянська російська влада керувала шпіґунською працею в Фінляндії через свою радіо-стацію в Петрозаводську.

Ця стація точно передавала всі московські інструкції для російських шпиґунів. Найбільше большевикам прислужився залізничник Пуранен, котрий викрадав ріжні секретні документи з почти й посилав копії з них большевикам. Шпиґуни найбільше цікавилися фінськими воєнними силами та обороною російсько-фінляндського кордону.

ОРҐАНІЗУЮТЬ ПОВСТАННЯ В НОРВЕҐІЇ.

ОСЛЬО (Норвеґія). — Міністер оборони, Квізлінґ, заявив, що він має в себе в руках документи, які свідчать, що одна з чужоземних держав витрачує значні суми грошей на орґанізацію заворушення та повстання в Норвеґії. В одному лише 1929 році норвезькі ворохобники одержали на свою працю 134,000 долярів.

НІМЕЦЬКІ ПАСТОРИ В СИБІРІ НА ЗАСЛАННЮ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Презбитеріянська пресова служба в черговім бюлетені повідомляє, що трицять німецьких пасторів-презбитеріянів тепер знаходяться на засланню в Сибірі. Вони змушені там працювали при лісних роботах у страшних умовинах сибірського холоду та хронічного голоду. Пасторів заслано на Сибір після того, як вони „признали до вини". Такі „признання" чекісти добувають завжди страшними тортурами, як, наприклад, декого з пасторів вони примушували стояти в арештантській кімнатці по сім днів без сну, а разом з тим час від часу чекісти в звірячий спосіб били арештованих.

ЗАБОРОНЯЮТЬ МОБІЛІЗАЦІЮ НАЦІОНАЛІСТІВ.

МІНХЕН (Баварія).— Комендант націоналістичних військових орґанізацій, Рем, оголосив, що він має перевести мобілізацію баварських націоналістичних військових відділів для участи у виборах президента в неділю. На це баварське міністерство видало заборону на ріжного роду концентрацію й орґанізовані зборища всіх політичних орґанізацій.

Це викликало гострий і отвертий конфлікт між націоналістами в Баварії та баварським урядом. Подібне зарядження ще раніше зробив пруський уряд.

ПЯТЬДЕСЯТЬ ОСІБ ЗАГИНУЛИ В ПОВЕНІ.

БУКАРЕШТ (Румунія). — Дотепер підраховано, що в повені загинули пятьдесять дорослих людей та дітей. Населення залитих водою величезних просторів терпить страшну біду. Поширюється голод та епідемічні пошести. Уряд старається орґанізувати допомогу населенню. Вода залила майже всі залізниці й інші комунікаційні шляхи.

На радянському березі Дністра повінь захопила теж великі простори. Місто Могилів над Дністром лежить під водою. Вода прибуває все більше та заливає нові райони. Населення в страху шукає собі порятунку.

ПОВІНЬ НА ЗАКАРПАТТЮ. М

ПРАГА (Чехословаччина). — Ріка Тиса на Закарпаттю раптово розлилася та залила водою всі низини. В одному місці утворилось озеро 15 миль довжини й 4 милі ширини.

Населення залитих районів терпить страшну біду. Є відомости про загинувших у повені людей, але всі жертви ще не відомі.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗЛОЧИНСТВА Й МОЛОДЬ

У. Н. Союз турбується нашою молодю, бо хоче вдержати силу нашої орґанізації й запевнити її розвій. Але робить це ще й тому, щоби ратувати наше молоде покоління перед моральним занепадом.

Хто приглядається життю тут родженої й вихованої молоді, цей завважить, що й тут роджені батьки, себто справжні Американці, не можуть дати собі ради з вихованням своїх дітей. Переглядаючи американські часописи, доводиться нам кождого дня читати обширні описи ріжних проступків, грабіжей і вбивств, поповнюваних молодими хлопцями, котрі щойно покинули шкільну лавку. А у виконуванню тих злочинів допомагають їм дуже часто молоді дівчата. На цю саме обставину звертає увагу Мулруні, нюйорський поліційний комішенер. У своїм звіті він доказує цифрами, що останніми роками зачинають зростати злочинства молоді в застрашаючий спосіб. Деморалізація та, каже він, погіршується ще з того боку, що молоді злочинці не дуже то беруть собі до серця оті злочини. Вони то розповідають дуже часто про варварські способи доконовання злочинів з певною насолодою, вважаючи себе більш героями ніж злочинцями.

Всі, що дорожать своїми дітьми і людським майбутнім, не можуть не застановитися над тим усім і над тою загрозою, перед якою стоїть будучність надії. І не можемо собі легковажити цього й ми, Українці, бо вже й українські імена можна подибати між тими, про які згадує кримінальна хроніка.

Отсі річи цілком певно занепокоять і українських батьків. І вони шукатимуть, як і інші, заради лихови. Та памятаймо притім на те, що сама родина, сам батько чи мати, не можуть дати собі ради з модерним, таким складним вихованням дитини. Вона, якщо має остатись доброю і моральною, мусить бути під оком і опікою громади, організації. Бо хто тільки обсервує діти навіть наших громадян, цей завважить, що найліпшими ще дітьми є діти тих батьків, котрі дбають, щоби діти належали до церкви, хору, молодечого чи іншого товариства, які приходять на концерти чи віча і беруть активну участь у нашім життю. На такі діти є звернені очі цілої громади. Їх знають, хто вони. Такі діти відчувають, що зробити щось доброго чи злого, значить — звернути на себе особлившу увагу громади чи організації. А що вони мають можність в організації провести час цікаво й корисно та зробити щось доброго, то стаються ліпшими.

СВЯТО УКРАЇНСЬКОЇ НАУКИ

(II. Український науковий Зїзд у Празі 20—24 березня 1932 р.).

Не можна в короткій газетній статті описати перебігу праці Наукового Зїзду в Празі. Про це можна сподіватися, буде видана особлива книга або й кілька книг, в яких будуть видруковані реферати, виголошені на зїзді. На цім місці вважаю за потрібне підчеркнути те піднесення, захоплення членів зїзду й гостей, яке панувало ввесь час засідань. Це було справжне **свято української культури**, на якому молодші члени зїзду — наукові робітники з подивом вислухували наукові доповідей ветеранів науки, як наприклад, академіків Горбачевського й Смаль-Стоцького, а старі, посивілі учителі раділи серцем, коли бачили, що їхні учні вірно йдуть науковим шляхом, шукаючи передовсім **правди**. І можна сказати, що над цим Українським Науковим Зїздом сяяли слова великих „будителів" українського визвольного руху, — членів братства Кирила та Методія в Київі — Шевченка, Куліша й Костомарова: **„Пізнайте правду, і правда вас визволить".**

Було на зїзді присутніх 122 дійсних членів. Крім головної маси діячів української науки, що перебувають у Чехословаччині, прибули на зїзд 5 осіб з Берліна, 2 зі Львова, 1 з Кракова, 1. з Франкфурта (Німеччина), 1 з Відня, 5 з Варшави. Крім дійсних членів зїзду були присутні на засіданнях секції та підсекції гості Українці, Чехи й інші чужинці — прихильники української культури.

Почалася властива наукова праця зїзду загальними засіданнями зїзду 21 березня. На цих засіданнях підведено підсумки наукової роботи української еміграції за 10 років. І так, були прочитані такі реферати:

1. **Дм. Дорошенко.** Праця української еміграції в галузі історичної науки. 2. **В. Сімович.** Огляд лінгвістичних (язикови) праць української еміграції. 3. **Л. Білецький.** Огляд праць з історії письменства й праць з історії письменства й літературознавства. 4. **В. Щербаківський.** Праця в галузі археольогії. 5. **Д. Антонович.** Праця в галузі мистецтва. 6. **Д. Чижевський.** Праця в галузі фільософії. 7. **Б. Іваницький.** Десятиліття діяльність української еміграції на полі лісової науки й освіти. 8. **І. Шереметинський.** Діяльність у ділянці агрономічній. 9. **Л. Грабина.** Праця на полі будівельно-межових наук. 10. **С. Комарецький, Б. Лисянський.** Наукова праця української еміграції в галузі фізично-хемічних і математичних наук. 11. **В. Гармашів.** Праці в галузі наук природничих. 12. **С. Сірополко.** Українська бібліографія (книгознавство) на еміграції за 10 років. 13. **Б. Матюшенко.** Огляд медичної праці еміграції за 10 років. 14. **М. Добриловський.** Праця української еміграції на полі економічних наук. 15. **Б. Мартос.** Праця в галузі кооперації. 16. **А. Яковлів.** Наукова праця української еміграції в галузі права.

Поза цими оглядами головну працю зробив зїзд на своїх спеціяльних секціях та підсекціях. Тут відбулася всебічна широка дискусія над рефератами. На цих засіданнях можна було переконатися, на якім **високім рівні стала вже українська наукова думка й які збільшені вимоги ставить українська наука до працьовників на ниві української культури.**

Реферати, яких було понад 100, прочитано й обговорено. Зїзд вичерпав свій дневний порядок. Але, як видно, членам зїзду жаль було розлучатися після такої плідної, корисної праці. Це спільне чуття всіх учасників II. Наукового Зїзду висловив голова Зїзду, Степан Смаль-Стоцький, у своїй кінцевій промові 24 березня на останньому засіданні Зїзду. Насамперед на цьому засіданні було ухвалено ті постанови, що їх прийняли поодинокі секції та підсекції Зїзду. **Зїзд ухвалив цілу програму дальшої діяльности українських наукових сил на чужині.** Зїзд уважає, що й надалі Українці — діячі науки за межами рідної землі — мають брати діяльну участь в чужих наукових виданнях для правдивої інформації світа про українську науку, культуру та український рух взагалі. Зїзд ухвалив видати при першій можливости науковий збірник про Україну, що саме тепер готується до друку англійською мовою, а також іншими світовими мовами. Зокрема **Зїзд звернув увагу на український музей визвольної боротьби в Празі та поставив завдання зібрати в цьому музеї все те, що має відношення до української боротьби за незалежність.**

Принявши постанови одноголосно, Зїзд вислухав преґарну, повну високого натхнення й глибокого почуття промову голови — Смаль-Стоцького. Академік Смаль-Стоцький згадав про привіти й подяки, які Зїзд дістав з усіх кінців світа особливо від української еміграції, що, розсіяна по широкім світі, не забуває про наше найбільше і найдорожче завдання — бути рівними культурою з іншими народами світа. „Може — сказав старий сивий учений тремтячим голосом, — „може це вже останнє я вас тут бачу, дорогі товариші, перед собою. Може вже останній український Науковий Зїзд на еміграції. Тяжка кріза давить увесь світ, і хто знає, чи пощастить нам надалі тримати прапор української науки в руках. Але щоб там не було, ми всі до останньої хвилини нашого життя не забудемо цих світлих днів нашого Зїзду. Де б нас не закинула доля, ми всі будемо памятати, що служимо й хочемо служити нашій рідній культурі та визволенню нашого народу".

Голова зїзду висловив подяку від імени всіх його членів тим українським громадянам на еміграції, що морально й матеріяльно піддержали цей II. Український Науковий Зїзд на еміграції. Слова подяки, сказані зокрема **Українському Обєднанню** в Америці й Українському Бюрові в Лондоні, Зїзд прийняв бурхливими, довго тревалими оплесками.

Після промови голови зїзду д-р Панькевич з Ужгороду склав іменем усього зїзду подяку організаційній комісії Зїзд й зазначив ту зміну, яка настала в світі щодо України. Україну тепер світ знає, й коли перед світовою війною нам доводилося боротися за наше **імя Українців**, то тепер ми ставимо вище й більше завдання — **здобути державну незалежність.** Українська наука це передова сторожа української визвольної боротьби.

Так кінчився II. Український Науковий Зїзд на еміграції.

Президент чеської республіки Масарик давно висловив глибоку думку про те, що **кождий політичний рух мусить мати свою культурну програму.** Культурна програма, яку виконали й мають ще виконати українські наукові робітники за кордоном, — це є підстава, міцна підвалина для дальшого поступу української культури, для піднесення українського народу, це є основа для його дальшої успішної визвольної боротьби.

К. П.

СИМВОЛ ПАСИВНОСТИ, ЖІНОЧОСТИ...

Отак схарактеризовано в статті „Великі роковини" в 1002. числі „Часу" Українців за те, що не пішли за своїм провідником Іваном Мазепою; що в більшости піддалися московському пануванню; за те вкінці, що навіть самостійники українські не самі собі прибрали ім Мазепинців, а й тут тільки приняли назву, яку не вони собі самі надали, а їх найтяжчі вороги, Москалі. Цілий уступ тієї статті, а не останнє слово, чи останнє речення оправдує такий осуд.

Цілий рій думок повстає при одній тільки слові цієї принагідної характеристики страждання українського народу. З цим явищем неактивности доводиться стрічатись на кожному кроці. Хто створив, чи там уклав для передових Українців останніх десятиліть їх суспільні й політичні ідеали? Чужинці. Це надзвичайно гостро пятнує Тарас Шевченко в своїм до всіх нас Посланію.

Українські післявоєнні письменники дають без ніякої потреби перевагу пасивним зворотам перед звичайними в народній мові активними зворотами: Українцями в Німеччині зроблено велике діло, замісць: Українці в Німеччині зробили велике діло. Пізнають характер людини по почерку письма, по рисах на лиці, на руці, по ході, тощо. Думаємо, що й така нічим неоправдана примха в мові не менше характеристична прикмета наших українських земляків.

Не думаючи, ми все йшли на припоні не в нас, не нами й не для нас укладуваних програм. Усе чужинецьке подобалося нашому вухови. А „якби ми вчилися так як треба, то й мудрість була би своя", каже в наведеній своїй політичній поемі незрівнаний кобзар. В нас усе „прінціпово". В добу творення української державности, почавши від 1917 року, ми навіть боялися самої думки про державну самостійність, випрошуючи для себе за вірну службу Московщині на фронті, де наші вже держували навіть тоді, коли московські війська давно вже покинули були боєвий фронт, лише мізерну автономію від зовсім немічного без нашої допомоги російського тимчасового правлення.

Де ділося давне українське гасло: волю здобути, або дома не бути! в великомовній Українській Центральній Раді? Аж три універсали виходили по черзі, доки зовнішні обставини не накинули були четвертий, незалежницький універсал.

Замісць розпалювати національні самостійницькі народні інстинкти аж до свідомої боротьби за свою державність, конкурували ми соціялістичними кличами з московськими комуністами, проторюючи їм заздалегідь шлях на Україну. Ганебними, некультурними, людожерними прозивали ми чисто національні кличі, які тут то там самотужки проявлялись по Україні, проскрибували, наприклад, український катехизм видавництва „Вернигори" в Київі, щоби відтак вчучувати за московським показом Бухаринів катехизм комунізму.

Московщина, яка була розпалася, наново збиралася большевицькими кличами й ділами, а ми своїми соціялістичними кличами тільки допомагали їй державницькій творчій роботі. Москалі здобулися на провід одної політичної партії, пригідної для власної будівничої діяльности, і для руйнуючої серед немосковських народів. А в тойсам рішучий час ми порозколювалися на безліч соціялістичних партій: соціялісти революціонери (СР), соціялісти демократи (СД), соціялісти федералісти (СФ), соціялісти самостійники (СС) і т. д.

А на еміграції скілька то твориться всяких обєднань для взаїмного пожирання на той час, коли, може, вже й у найближчих місяцях треба буде бути тільки Українцем, а більше нічим. Чи не пасивність це все, не жіноча сварлива вдача? В інших і жінки мужніють, а в нас і чоловіки жіночіють.

Колиж уже

„Ножі обоюдні
Розпалахають погане,
Гниле серце, трудне,
І вицідять сукровату,
І наллють живої
Козацької тої крови,
Чистої, святої.
Може, може..."

(„Час").

В. Ярґорин.

ВІДВОЙОВАНЕ МІСТО

(Історичне оповідання).

(15)

— Що нового?

— Лише придача до старого, — драгун відповів. — Я з двома товаришами перетрусив околицю жерел тої річки, що від півночи попри Слушків іде до Кодими. Люди звуть її по нашому Слушка. В степу між лісом і хащами я попав на два вогні, які ще горіли. Коло огнів лежали докази, що там були коні. Очевидно, ті, що там були, втікли перед нами. Бо нащож би порозкладали огні, не думаючи використати їх? Хтож перед нами міг втекти, як не Татари?

— Справді, не міг бути хто інший, як Татари, — потвердив ротмістр. — Як розклали аж два вогні, то їх було більше. Не дивуюся, що гінець не хоче їхати без сильнішого конвою.

Драгун відійшов, ротмістр знов звернувся до Сидора.

— Я вам сказав, що й на Браслав шляхи не дуже безпечні. Се, що тепер сказав драгун, є доказом правдивости моїх слів. Саме тою річкою Слушкою іде шлях на Браслав. Вже й там ширяють Татари.

Сидір ліпше знав, як то воно є з тими Татарами при шляху на Браслав. Ті вогні, на які попала стежа драгунів, розклали були не Татари, а Сидір. Знаки в траві, полишеній конем, були знаками Сидорового коня. Що недалеко відтам були також Татари, Сидір сам знав, бо балакав з їх отаманом Дусаєм. Очевидно сього, що Сидір сам знав, ротмістрові не сказав.

— Вам на Браслав таксамо небезпечно їхати, як на Кафу, — знов зачав ротмістр. — Їдьте зі мною на Умань і Черкаси, бо я дістав приказ конвоювати гінця. Везе важні листи і богато грошей, отже мені приказали дати йому особистий конвой під моїм особистим проводом. Зі мною будете цілком безпечні, бо я беру тридцять драгунів.

— Я нічого не згубив в Черкасах ані в Умані. Як відїду відси, то хіба до Браслава.

— Приказ ясновельможного гетьмана такий, щоби я взяв вас з собою.

— Приказ ясновельможного? Я дуже сумніваюся, чи ясновельможний взагалі знає, що я є на світі. Тут якесь непорозуміння. Мені ані сниться їхати на Умань!

— Що вам сниться, мені цілком байдуже. Я лиш подбаю, щоби приказ гетьмана був виконаний.

— Вам приказали взяти відси Мартина Студецького?

— То пусте, як ви тут зветеся. Мені прислали докладний опис особи, яку приказали взяти з собою. Не виключене, що неодин виглядає так як описаний гетьманом, як ви виглядаєте.

Сидір знав, що як не хоче заострити надзору над собою, то не повинен противитися. Се йому нінащо не придалось би, і ще гірше звязало би його руки в будучности. Він відповів:

— Як то справді приказ гетьмана, то мені не вільно і не личить противитися. Як прийдемо на місце, то справа вияснитсья. Коли їдемо?

— За чверть години!

— Ротмістр відвернувся і вдивився у вікно кімнати Марти. Сидір хвилю думав, чи не скочити йому на коня, щоби чкурнути відси. Його кінь був борзий і витревалий. Як би використав захоплення такою несподіванкою і як би випередив погоню, то міг би втекти. Крик і сміхи коло воріт переконали його, що про побіг не можна мріти, бо ворота були напхані кіньми і драгунами.

— Терпцю! — шепнув хтось коло нього. — В дорозі нераз буде нагода втекти.

Сидір озирнувся. Від нього відходив Сава, несучи бесаги гінця до його коней. До Сидора знов приступив ротмістр і спитав:

— Чи ви вже готові? Як вантаж затяжкий на вашого коня, то дайте на вючака, що понесе річи дівчини.

— Я маю тільки одну торбу, — відповів Сидір. — Чи ви й які дівчата берете?

— Беру Марту Ставську до моєї мами.

— Ставську до вашої мами?

— Моє бажання таке, щоби ви поводились з нею так, як шляхтичеви личить поводитися з моєю судженою, — ротмістр сказав грізно. — Також мушу сказати вам, що поїдете без зброї і без аркана.

Виймивши свою пістолю так, щоби на випадок опору арештованого міг зараз стріляти, ротмістр сказав:

— Шаблю, пістолю, кинджал і аркан прошу покласти ось тут на землі. Сава все те дасть на вючака Марти. Як заїдемо на місце і як позволять вам відійти, то вашу зброю віддадуть вам.

Се, що Марта поїде з ними, було для Сидора новою новиною. Тепер він вже не думав утікати, або викручуватися від спільної подорожі. Також рішився заколисувати чуйність і обережність ротмістра своєю безжурністю. Він сміючися відповів:

— Як з вами аж тридцять драгунів, то мені зброя цілком непотрібна. Беріть собі її. Я вдоволений, що ви мені бодай штани лишили.

Сидір поклав на землі свою зброю з арканом. Ротмістр не знав того, що в рукавах Сидора лишилися одна пістоля і один ніж. На приказ ротмістра Сава забрав покладену зброю і заніс до коней, що стояли коло дверей Марти. Увійшов до її кімнати і відтам виніс клунки, які також навючив на одного коня. Скінчивши ту роботу, Сава приступив ще до Сидорового коня, будьтоби провірити, чи він добре окульбачений.

— Попруга заслабо стягнена, — сказав так голосно, щоби вчув ротмістр.

Шепотом додав, так, щоби вчув лиш Сидір:

— Марта благає, щоби її спасти по дорозі. Не виключене, що нагода буде. Коби тільки ротмістр не доміркувався, що я тягну за вами.

Сава відійшов. З хати вийшов Друченко з невеликим клунком, приступив до Сидора і промовив приязно, півголосом:

— Я знав, що тобі грозить така біда. Я хотів спасти тебе, бо ми всі полюбили тебе. Та ти, як той впертий цап, не послухав. Ось тут для тебе незгірша закуска, бо зголоднієш, як би тебе сохрань Господи, жовніри в степу згубили. Раджу тобі все тричі змірити, заки раз вріжеш. Як я тебе пізнав, то за тебе не боюся. Гадаю, що все доміркуєшся, як використати добру хвилю. Сава — вірна душа.

Господар завісив клунок на кульбаці Сидора, стис його руку і відійшов. На подвіря вийшла Марта. Ротмістр поміг їй сісти на коня і крикнув:

— Сідати!

В одну мить всі драгуни, Сава і Сидір були на конях. Ще лиш гінець і його погоничі провірювали, чи торби з листами і з грішми добре поприкріплювані.

— Ви ще не готові? — спитав ротмістр, підїхавши д гінця.

— Я вже готовий. Тільки вибачте, що зроблю одну замітку.

— Ну? Може я що зле заряджив?

— Не скажу, що зле, — відповів гінець. — Всеж таки воно не добре, Гетьман приказав мені бути в Корсуни найдалі пятнацятого квітня. Ви берете з собою якусь дівчину. Як вона такої дороги не видержить, то ми спізнимося.

— Гетьман пише мені, щоби я конвоював вас аж до Черкас, — відповів йому ротмістр гордовито. — Коли я маю вас приставити до Корсуня, гетьман мені не пише. В сім листі гетьман ще пише мені, щоби я передав до Корсуня ту дівчину і ще когось. Я се письмо показував вам.

(Далі буде).

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ГЕМТРЕМК, МІШ. Тов. ім. Маркіяна Шашкевича, від. 94, подає до відома своїм членам, що місячні збори відбудуться в неділю, 10 квітня, в годині 1-ій пополудни, в гали Гор. Клюбу, 2376 Грейлінґ ул. Кождий член обовязково повинен явитись, а особна проситься членниць численно явитись на цих зборах, бо є важні справи до полагодження. — Іван Заблоцький, предс.; М. Кулинич, секр.

Людвик XIV. брав зі собою на лови все 40 фляшок ріжних вин. Раз йому захотілося пити і він попросив склянку вина.

— Вино все випили, ваша величносте! — відповів йому підчаший.

— Якжеж це? А деж моїх 40 фляшок?

— Всі випиті, ваша величносте!

— На другий раз постарайтеся сорок і одну флашку! — сказав король.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Звідомлення Українського Ювилейного Комітету для влаштування свята в честь Вашингтона.

На зборах Центрального Комітету Українських Народних Нрганізацій міста Ню Йорку, які відбулися дня 8 березня в Українськім Народнім Домі, пороблено підготовчі кроки в справі відсвяткування двіста-літного ювилею уродин Вашингтона. Свято це відбудеться 8-го мая в Карнеґі Гол, в Ню Йорку. Постановлено, що з огляду на те, що деякі з присутних 18 організацій, які були на тих зборах, не є членами Центрального Комітету, а побажаним булоб, щоб Комітет для свята в честь Вашингтона обнимав якнайбільше організацій, щоби Центральний Комітет перемінився спеціяльно для цеї цілі в Ювилейний Комітет, а тимсамим уможливив усім організаціям, що бажають взяти участь у тому святі, мати своїх заступників в такому Комітеті.

До Екзекутивного Комітету вибрано: М. Пізнака, А. Борака, В. Ваґнера і Д. Галичина. До Комітету запрошено д-ра Л. Мишугу. Комітет навязав зносини з загальним Американським Ювелейним Комітетом міста Ню Йорку, зголосили там наше свято, та увійшли в його склад. На днях Екзекутива відбула наради з Американським Комітетом, де стрінулася з надзвичайно прихильною поставою і попертям зі сторони того Комітету. Американський місцевий Комітет приняв українських делегатів до свого Комітету, а знову зі своєї сторони постарається виделегувати визначних Американців до Українського Ювилейного Комітету. Комітет наш постарається теж спільно з Американським Комітетом про двох визначних бесідників, з котрих один забере слово на пополудневій, а другий на вечірній виставі. Він теж поробить старання, щоби дістати радіову стацію, з котрої можна булоб говорити про свято та проголосити українські вистави.

Комітет зробить зі свого боку все, що є в його силах, щоби поклін, який бажаємо віддати Великому Синови Американського Народа, був гідним і імпозантним. Ми теж певні, що громадянство вже зрозуміло вагу цього великого свята й возьме в нім чисельну участь.

Екзекутивний Комітет.

ШИКАГО, ІЛЛ.

Шевченківський концерт.

Злука Українських Товариств міста Шикаго урядила спільний концерт в честь Т. Шевченка в неділю, 27 березня, в галі української православної церкви. Чистий прихід призначено на Рідну Школу в краю. В програму входили, як це буває на таких святах, святочні промови, відповідні деклямації, сольоспіви та виступи хору.

Вступне слово виголосив д-р Г. Г. Скеґар. Сольоспіви п-ни А. Батюк, пані М. Дяків, п. М. Костилюка випали дуже гарно, бо виконавці були при голосі й добре інтерпретували пісні, підібрані до Шевченкового свята.

Панна М. Стефанюк віддеклямувала „Іржавець" дуже добре, Шевченкове „Посланіє" деклямував п. І. Риза з повним артизмом. Шкода, що він не грає на сцені, а то був би великим драматичним артистом.

Майстерно відограла панна Войцістівна на скрипці „Інтермецо", з „Кавалерія Рустікана" і „Повій вітре на Вкраїну". Мужеський хор відспівав „Журавлі".

Святочну промову виголосив о. Дяків. Промова була оріґінальна і пориваюча. Відразу видно було, що говорить той, котрий ще недавно з крісом в руках обороняв Україну. Цитати з „Кобзаря" були дуже зручно ілюстровані примірами, а це немало зворушило слухачів.

Пан І. Риза належить рішучо до найкращих декляматорів в Америці. Поему — „До вмерлих і живих"...

Хор „Боян" найкраще відспівав: „Ой умер батько наш", а ракінчив піснею „Дніпро реве", та „Ще не вмерла Україна".

Діріґентом хорів був п. М. Костилюк, а акомпаніювала пані Кіслер.

Перед закінченням д-р Скеґар просив присутних, щоби помогли морально і матеріяльно виступови Кошиця-Авраменка, який відбудеться 29 травня ц. р., як рівнож просив товариства, щоби зложили від себе дар на поїздку Кошиця-Авраменка по Америці. Вислідові маєтсья приступити до сформування загального комітету на Шикаго і околицю зі всіх товариств.

Присутний.

——o——

CAMPBELL, OHIO.

The Campbell Democratic Club.

The Campbell Democratic Club has made rapid progress in membership since it was organized. Four weeks ago it began with a membership of 57, today it boasts of a membership of 200. The club is composed of members of sevaral different nationalities as, Slovak, Hungarian, Ukrainian, Croation, Polish, etc.

The following are the elected officers, J. R. Kubovcik, pres. M. J. Bartos, vice pres., Miss Mary Vano, sec'y & treas. Board of directors are John Kukula, Andrew Asika, Paul Dulovich, James S. Murray, former Justice of peace, John Marks, John Dsidocky, John Repasky, Joseph Vansuch, Joseph Makosky, Mrs. Mary K. Burey, Peter Strineka and Stephen J. Repasky.

Mrs. Mary K. Burey is the only Ukrainian woman thus far to be a member of this club and to be elected as a member of the board of directors.

Four years ago Mrs. Mary K. Burey was not only the first Ukrainian person to seek the nomination of a councilman at large position, but also was the only woman in the history of the city of Campbell to be a candidate and seek a public office. She is a member of the Ukrainian National Association, Assembly 218.

The Campbell Democratic Club meets every Wednesday of the week, until May 10, thereafter to hold monthly meetings once a month. This is a permanent club, there are no membership dues, as the club is self-sustaining and every citizen of Campbell is welcome to join it, regardless of sex, nationality or religion.

There are Democratic candidates for the coming primaries, who speak at every meeting, they are not only local, but also from Youngstown and vicinity. At the last meeting W. B. Kilpatrick of Warren, Ohio, candidate for Congress of the 19th district, gave an interesting talk as did many other candidates from Mahoning County.

Thus far the Ukrainian membership in this club has been very small and it is hoped that this article in the Svoboda daily column will help to increase the interest among the Ukrainian citizens of Campbell to join this club.

A resident of Campbell.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

UKRAINIAN GROUP WILL PAY HOMAGE.

Homage to George Washington will be paid by the Ukrainian Bicentennial committee of this city in the Majestic Theater, May 15, at 8:15 p. m.

The program will be offered jointly by Alexander Koshetz, world-famous conductor of the Ukrainian Chorus, and Vasile Avramenko, creator of the Ukrainian folk ballet. Two distinct programs will be given in one performance, in order to present, as completely as possible, a composite of Ukrainian folk art.

(Utica Daily Press, April 5, 1932).

——o——

UKRAINIAN CHORUS WILL SING HERE AT OBSERVANCE MAY 15.

Ukrainians of Utica are planning an entertainment, including ballet dancers and the Ukrainian Chorus to be held Sunday night, May 15, in the Majestic Theater.

Arrangements were made last night at a meeting of the local Committee at Sts. Peter and Paul's Church Hall, First and Catharine Streets. Peter Lyktey is chairman and other members are the Rev. Metody Nasveschuk, Theodore Sen, Frank Koczynasz, Alex Starr and Mrs. Anna Motyl.

Alexander Koshetz, conductor of the Ukrainian Chorus, and Vasile Avramenko, creator of the Ukrainian folk ballet, will come here in person with their chorus and dancers which are making a tour of the United States.

Several speakers will participate at the event in addition to the entertainment features. The program has been arranged as a special tribute to George Washington in connection with the bicentennial.

(The Utica Observer-Dispatch, April 4, 1932).

СИНОВЕ ПОШАНУВАННЯ.

В одного батька був син, уже й не малий парубок, та так той син не добре з малку навчився, що не звав батька батьком чи татом, а все „Іваном", — усе кличе „Іване!"

Батькови то було не до вподоби, але він ніяк не міг відучити сина, щоб не звав так. Завзявся!

Одного разу везли вони двома возами сіно; батько йшов попереду, поганяв біля одного воза, а син біля другого ззаду йшов.

Коли це хлопець якось не доглядів рівчака та й перекинувся з сіном; віз перевернувся та ще і його самого сіном привалив. Хлопець тоді давай кричати:

— Іване! Іване!!

Батько чує той лемент, але не відзивається, мовби не чує.

— Іване! Ратуй мене! — репетує хлопець.

Мовчить батько і ратувати не йде, — іде собі помалу.

Тоді хлопець давай гукати:

— Тату! тату! тутусю!! Ратуйте мене, бо сіно задавить! Татусю!!

От батько спинився та й побіг швиденько ратувати сина. Виратував тай каже:

— Бач, який ти! Скільки я тобі казав, щоб ти мене не звав „Іваном", а звав „батьком", то ти не хотів мене слухати; а тепер, як тобі лиха пригода сталась, то ти й згадав, як треба гукати!

— Е, Іване, — відказав син, — як би тобі таке лихо сталося, щоб отак цілий віз сіна тебе привалив, то й тиб мене „батьком" назвав!

Отакий синок!

——o——

— Чому ви, пане Гольдберг, завсіди так брудно ходите?

— Чому я не маю так ходити?

— Таж ви маєте фабрику мила.

— Ну, а якби я мав фабрику трутини, чи я мав би трутину заживати?

Один словний.

— Нарешті я знайшла мущину, на якого слово можна здатися.

— Деж знайшовся такий унікат?

— Це один з моїх обожателів, який від пів року говорив мені, що любить мене до божевілля і справді замкнули його в шпитали для божевільних.

ПОВІДОМЛЕННЯ.

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕМОКРАТИЧНИЙ КЛЮБ ПОВІДОМЛЯЄ ВСІ ТОВАРИСТВА В НЮ ЙОРКУ, ЩО

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 19-ГО ЧЕРВНЯ (JUNE) 1932 РОКУ

уряджує

ВЕЛИКУ ПРОГУЛЬКУ

НА РІЦІ ГОДСОН ДО FOREST VIEW GROVE, N. Y.

НА ВЕЛИКІМ ПАРОПЛАВІ „WARWICK"

Тому з отсим заряд Клюбу звертається з просьбою до всіх організацій міста Ню Йорку, а щоби були ласкаві здержатись в цім дні і не робити жадних підприємств. 83

ПОЗІР! JERSEY CITY, N. J., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ТІКЕТИ НА ВИСТУП УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ХОРУ І УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНИХ ТАНКІВ МОЖНА НАБУТИ В АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ" КОЖДОГО ДНЯ ВІД 9 ДО 5 ПОПОЛУДНИ, В НЕДІЛІ ВІД 9.30 ДО 12 ВПОЛУДНЕ.

ДВІ ПРОГУЛЬКИ

уряджує

УКРАЇНСЬКЕ ЕМІҐРАЦІЙНЕ БЮРО

5 BELMONT AVENUE, NEWARK, N. J.

ПО ЗНИЖЕНИХ ЦІНАХ

на поспішнім кораблі МАВРЕТАНІЯ дня 15 квітня і 6 липня на кораблі БЕРЕНГАРІЯ, по слідуючих цінах:

ДО ЛЬВОВА і назад	$144.00
ДО ТЕРНОПОЛЯ і назад	146.00
ДО ЛЬВОВА в одну сторону	83.64

Польські пашпорти і візи в обох прогульках даром. Пишіть до нас по ще нижчі ціни на малих кораблях.

В. Гапанович, управитель бюра.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ МІСТА НЮ ЙОРКУ Й ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!

Н. Г. КОВЕРДОВИЧ

FURRIER

довголітний практик, повідомляє, що переніс свій бизнес під ч.

113 ST. MARKS PLACE (East 8th Street) NEW YORK, N. Y.

Межи 1-ою Евеню і Евеню А.

Коли хочете користати з нагоди заощадити гроші, — можете даром дістати сторідж, як принесете до перероблення або направи свої річи. Колиж хочете тільки сторідж, то дістанете за 2%. В мене дістанете футра таньше, як де інде, і з повною ґарантією.— Виконую всякі роботи в обсягу кушнірства.

Нові на замовлення — готові на продаж — перерібки — направки — а також перефарбовую старі на нові.

Заховайте сю адресу, а придасться Вам.

113 ST. MARKS PLACE (East 8th Street) NEW YORK, N. Y.

ДОЛЯРИ

посилаємо по значно зниженій ціні ПОСПІШНО І ТЕЛЕҐРАФІЧНО і виплачуємо на послідній почті в краю.

ШИФКАРТИ продаємо на всі лінії та виготовляємо всі потрібні до подорожі документи.

АТЕСТАЦІЯ нотаріяльних документів та полагоджування СТАРОКРАЄВИХ СПРАВ. Контракти, повновласти, афідевіти, пашпорти та перміти.

Продаємо ДОМИ, ФАРМИ, ЛОТИ та ріжні бизнеси по дуже приступних цінах.

ВИШУКУЄМО назви кораблів і день приїзду до Америки.

Голосіться у всіх справах до нашого НОТАРІЯЛЬНОГО БЮРА по совісні поради та ретельну обслугу.

S. KOWBASNIUK

277 E. 10th STREET (між 1-ою і Евеню А), NEW YORK, N. Y.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

З ЖІНОЧОГО РУХУ.

ЧИ КОНГРЕС Є ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЦТВА ПОТРІБНИЙ.

Переглядаючи сторінки часопису „Свобода" я час від часу бачу оживляючий дух жіноцтва. Дуже мене тішить, що українське жіноцтво чимраз то більше інтересується, більшу бере активність в політичному життю, що підбадьорює настрій української жінки на краще завтра. Власне свідками цього є дописи, котрі виказують той мозольний труд, який українська жінка накладає на себе, беручи собі за ціль працювати для добра свого народа.

Читаючи про таку працю жіноцтва, не можу і я мовчати, щоб не відізватись кількома словами і не підтримати думки й праці української жінки.

В короткому часі має відбутись конгрес українського жіноцтва в Америці.

Такий конгрес вимагає праці й дотикає кожде жіноче серце й кожду щиру українську матір. Не можна його легковажити, бо конгрес це важна справа не для одиниць, але для цілого загалу. Тому ввесь загал повинен помогти його скликанню. Може дехто, не розуміючи справи, подумає, що тут одиниці хочуть собі здобути славу. Хто без сорому подумав би таке, той робить велику помилку, бо конгрес скликається на те, щоб піднести свідомість українського жіноцтва в культурному й політичному чиннику та надати широку організованість усьому жіночому рухови.

Памятаймо всі, що нас ніхто не поставить на ноги, як ми не станемо самі. Коли ми станем у ряди з іншими народами, тоді всі оцінять нас як зрілий і здібний нарід до самостійного державного життя.

Конгрес вимагає від нас і буде вимагати ще більшої посвяти й попертя. Тож не засипляймо, не ждім з заложеними руками, придивлячись тому, що роблять інші, але працюймо активно й подаваймо свої думки й поради, щоб конгрес випав якнайкраще.

Організуймося, щоб до конгресу не лишилося найменшого закутка, деб не був зорганізований відділ Союза Українок, щоб з кождого закутка прибула делеґатка на той день, коли відбудеться конгрес.

Покажім світови, що й ми жиємо й бажаємо ліпшого життя, життя свобідного.

Тож до праці, всі українські жінки, як одна! Наш труд увінчається успіхом.

Т. Мельничук,
Джемейка, Н. Й.

Подорожуйте до рідного краю БЕЗ ЗМІНЮВАННЯ КОРАБЛІВ з Ню Йорку впрост до ҐДИНІ.

S. S. „KOSCIUSZKO" 23. КВІТНЯ || S. S. „PULASKI" 13. ТРАВНЯ

НЕБУВАЛА! НЕЧУВАНА!

ЗНИЖКА

ЦІН КОРАБЕЛЬНИХ ШИФКАРТ НА

ЛІНІЇ ҐДИНЯ - АМЕРИКА

	До Ґдині	В обі сторони
Трета кляса	$ 80.00	$135.00
Туристична кляса	$ 96.00	$159.00
Кабінова кляса	$112.00	$200.00

ТРЕТА КЛЯСА	з Ґдині / з Варшави	ДО НЮ ЙОРКУ	$ 91.50 / $106.00

КОРИСТАЙТЕ З ЦЕЇ НАГОДИ!

Пишіть до своїх льокальних агентів або до

GDYNIA AMERICA LINE

(Formerly Baltic American Line)

8-10 BRIDGE STREET, NEW YORK, N. Y.

315 SO. DEARBORN STREET, CHICAGO, ILL.
UNION TRUST BUILDING, PITTSBURGH, PA.
110 STATE STREET, BOSTON, MASS.

EAGLE REGALIA CO.

Виробляє:

Прапори, Церковні Хоругви, Ленти, Відзнаки, Стяжкові Відзнаки, Братські Перстені і Печатки.

Коли ваше братство, товариство чи сестрицтво хоче бути вдоволене, хай пішле нам замовлення на пробу.

Катальоги, інформації і пробні взори вишлемо Вам на ваше жадання БЕЗПЛАТНО.

298 Broadway, New York, N. Y.

ОПОВІДАННЯ ДЛЯ ДІТЕЙ:

ПЕТРУСІВ СОН, оповідання. Модест Левицький. Ціна	15 ц.
ДІД ЯКІВ, оповідання для молоді. Федір Дудко. Ціна	15 ц.
ИЛХО З ВОГНЕМ, три оповідання Діда Модеста віршом. Ціна	10 ц.
ПРИГОДИ КАЧУРИКА, цікаве оповідання. Б. Гері. Ціна	15 ц.
МАТИ-СТРАДНИЦЯ, образець з побуту українських виселенців в таборі у Ґміняді. Марійка Підгірянка. Ціна	20 ц.
ОДАРКА, повітка. Андрій Чайківський. Ціна	35 ц.

"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ЗАПРОШЕННЯ.

Отсим запрашаю Українців з Ню Йорку в околиці 8-мої улиці відвідати мій ново-отворений бизнес Ґросерня і Делікатесен Стор, 326 E. 8-ма ул. Ню Йорк. Спеціяльні дарунки для тих, що прийдуть перший раз. — З поважанням — Петро Пилипів, 78-

ФАРМА 115 АКРІВ, ліс, сад, дім 14 кімнат і другі добрі будинки, 6 коров, 2 коні і вся машинерія. Фарма при стейтовій дорозі. Ціна $6,000. Голоситися до: 63-4

S. PALAMAR,
409 E. 6th Street, New York, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2764.

„ФОРД" КАРА НА ПРОДАЖ.

Добра до бизнесу до розвоження матеріялу. „Селф стартер", новий дах, також можна її переробляти на пасажирське авто. Голоситись до:

K. KIRCZOW,
3239 Boulevard, Jersey City, N. J.

НА ПРОДАЖ ґросерня і делікатесен, тижневий торг $400, за штором 4 кімнати до мешкання, рент $45 місячно. Ціна після умови. Голоситися до: 83-4

S. PALAMAR,
409 E. 6th Street, New York, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2764.

ФАРМИ І ҐАЗОЛІНОВА СТАЦІЯ.

Хто хоче купити малу або велику фарму або приступити як спільник до ґазолінової стації, я знаю о таких місцях тому, що я мешкаю на фармі і маю свій штор та маю знакомости з фермерами. Прошу голоситися до мене. 83-9

K. GOS,
BOX 609, MANVILLE, N. J.

ПО ЗНИЖЕНИХ ЦІНАХ

шифкарти на всіх корабельних лініях.
Пересилка грошей у ДОЛЯРАХ.
Інформації ДАРОМ.
Нотаріюш
WALTER TWARDOWSKY,
26 St. Mark's Pl. (E. 8th St.),
New York, N. Y.

НА ПРОДАЖ ФАРМА

31 акри з камінним домом 5 кімнат, барна, троха фармерської машинерії, добра жерeляна вода, багато ліса, земля добра на фармерство. Близько школи, почта доходить що дня, фарма знаходиться в Bucks County. Це є рідка нагода, щоб можна купити фарму так тано за $1,900, готівки потрібно $800. Пишіть сейчас на адресу: 82-3

JEROME B. KLINE, J. P.
TRUMBAUERSVILLE, PA.

DR. M. SMITH

переніс свій офіс під число
9 LIVINGSTON PLACE,
NEW YORK CITY
ріг 16th Street (ч. 318 East)
напроти нового шпиталю межи
1st Ave. і Stuyvesant Park.
Telephone: Stuyvesant 5760.

УКРАЇНСЬКИЙ АДВОКАТ

ВАСИЛЬ КУЗЬМА

3 BELMONT AVENUE,
ROOM 302,
NEWARK, N. J.
Telephone: MARKET 2-7622

Перепроваджує справи карні, цивільні і спадкові; виготовляє контракти купна і продажі, переглядає абстракти, зладжує тестаменти і т. д. Рівнож полагоджує справи старокраєві.

Години: від 9 рано до 5 пополудни, від 7 до 8 кождого вечора крім суботи.

ОЛІЙ

Свіжий Олій з Сімя 25 ц., 50 ц. і $1.00.
(На пересилку додайте 10 ц. на кожду буделькy).

ПИСАНКИ

12 за $6.00. Extra артистичні $9.00.
(Пересилка наша).

МІД

По $1.25 пять-фунтова кена. На пересилку 10 ц. більше.

ГРИБИ

$1.50 фунт грибів.
(На пересилку 10 ц. більше).

НАЙНОВІШЕ РАДІО

за $22.50

З ЛЯМПКАМИ.

МАЄТЕ СТАРИЙ ФОНОҐРАФ,

хочете щоб грав як новий, купіть голосницю (Саунд Бакс) Едісона. Ціна тепер $2.25 (була $12.50).

25 ріжних книжок-байок, буде що читати на цілий рік ....$	3.00
Рекорди Авраменка 6 по	60
Звійки (рольки) на пяно по ..	75
Шкільні свідоцтва, штука	5
Радіо апарати	39.00
Електрична машина до прання	99.00
Електрична Ледівня	165.00
Комбінації, радіо з фонографом	89.00
Фортепян і пянолі, від	45.00
Фонтанові пера	2.75
Гармонії від 2 долярів до	700.00
Стінний календар на 1932 рік	30
Цукорки „Фортуна Нова" зі Львова, солодка Історія ...	50
Нові театральні твори (4, кожда інша)	1.00
Український гуцульський годинник	6.25
Гуцульські касетки від $5 до	30.00
Гуцульські ручки до писання	1.25

НОВІ УКРАЇНСЬКІ НОТИ:

201 пісень на пяно зі співами	2.50
300 Танців (міжнародних) скрипка	2.00
128 Пісень і танців на скрипку	2.00
34 Пісень на скрипку, Гайворонського	1.00
Твори Барвінського, на пяно	1.00
Засвистали Козаченьки, співаник	65
Думка і Серенада, Гайворонського, на скрипку і пяно	60
Служба Божа, 3 голоси і партитура, все розписане, оригінальна ціна $15.00, тепер ..	7.50
Шкільний співаник	75
„Тріоди постная", львівське видання $10.00, в оправі ...	15.00

Повищі річи або катальоґ замовляйте у: 58-

SURMA
BOOK & MUSIC CO.,
103 AVENUE A, NEW YORK, N. Y.
(bet. 6 & 7 Sts.)
Phone: DRY DOCK 4-3752.

ВОЛҐА

НЕМА НАСЛІДУВАННЯ ЦИХ НАЙЛІПШИХ АКОРДІОНІВ (ГАРМОНІЯ)

ЯК БАЖАЄТЕ ОСЯГНУТИ УСПІХ ТО ДОВЕРШИТЕ ЙОГО АКОРДІОНОМ А ДОТОГО

• ВОЛҐА

ЗРОБИЛА ДЛЯ ВАС ЧУДЕСА.
ВСІЛЯКІ НАЙНОВІШІ ВДОСКОНАЛЕННЯ І ПРИКМЕТИ ПОМОЖУТЬ ВАМ ДІПНЯТИ НАМІРЕНОЇ ЦІЛИ.
ЯКІСТЬ—РІД—ДОСКОНАЛІСТЬ.

Будова акордіона ВОЛҐА має за собою репутацію. За готівку або на кредит. Також направа і заміна. Катальоги задурно. 18

Volga Accordion Mfg. Co., Inc.,
80 Ave. „A", New York City.

АКУШЕРКА И ДОКТОР
ПОРАДИ І ПОМІЧ.
B. E. SMALL—SHMULENSON,
43-06—46th Street, Apt. 1-D,
(cor. 43 Ave.), Sunnyside, L.I., N.Y.
Tel.: Stillwell 4-5151.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
Tel.: Orchard 4-2568
129 E. 7th STREET,
NEW YORK CITY

ОДИНОКЕ УКРАЇНСЬКЕ ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ З ДОВГОЛІТНОЮ ПРАКТИКОЮ

СТ. ЄВУСЯК І СИНИ

можуть бути вам у великій прислузі в часі, коли поміч і порада найпотрібніші. Таку обслугу ми предкладаємо Вам. Щодо цін, то вже самі рішаєте.

Достарчується автомобілі на весілля, хрестини і другі оказії. Удавайтесь до свого!

ОФІСИ:
77 Morris St., Jersey City, N.J.
Tel. Montgomery 5-1745
34 E. 25th St., Bayonne, N. J.
Tel. Bayonne 3-0540

ТАРЗАН І НЕВІДОМА ІМПЕРІЯ. (6)

„Я Тарзан з мавп" — говорив Тарзан до дикунів. „Я не маю з вами ніяких порахунків". Один з дикунів засміявся голосно: „Це може ти не маєш порахунків з нами. Але ви люди затраченого племени маєте дивні імена. Ми маємо порахунки з тобою!" Сміючися, чорні лишили курінь. Тарзан на самоті мав час роздумати над своїм становищем.

По якімсь часі до нього прийшов молодий дикун і приніс молока. Він дав молоко Тарзанови, підглядаючи до нього з якимсь особливим страхом. Люкелі, так звали дикуна, дивився з віддалі, як Тарзан пив молоко. „Як тебе звуть?" — спитався Тарзан. „Люкелі!" — відповів дикун. „І ти ніколи не чув про Тарзана з мавп?" — дивувався Тарзан. „Ні" — відповів Люкелі.

„Як ти думаєш: хто я є?" — питався далі Тарзан. „Ми знаємо, що ти належиш до затраченого племени!" — говорив дикун. „Але ти не носиш такої одежі, як те племя!" „Що ви думаєте зробити зі мною?" — питався далі Тарзан. „Нема ніякого сумніву, що тебе спалять живцем. Ми не хочемо, щоб твоя душа прийшла до нас знову в постаті гадюки, а бо льва!"

Наступила ніч. Тарзан по звичці ліг на землю й заснув відразу, як убитий. Він у джунґлях звик спати міцно, але разом з тим міг при найменшім шелесті прокинутися й відразу бути готовим до боротьби. Отак він тепер спав своїм кріпким сном десь далеко поза північ. Він проснувся раптово, почувши шелест, що долікав до нього з даху куріня. Що-це таке?